

یک نگاه تخصصی و شاید بتوان گفت دینی نیز هست که اساساً اگر عدالت نباشد، فسادی پر دامنه و چندلایه و فراگیر در جامعه ایجاد می‌شود که اساساً نظم جامعه را به هم می‌زند و نگاه به دین را تضعیف می‌کند و جامعه را از مسیر مصلحت‌های واقعی خارجی می‌کند. اینجا مصلحت‌سنجی‌های ما در ظاهر مصلحت‌سنجی است، ولی وقتی عدالت نباشد، فضا و زمینه و همه موقیعت برای این پهن می‌شود که رخنه ایجاد شود و نظم از دست برود.

شاید بتوان گفت دلیل تمرکز امام علی (ع) بر عدالت نیز به همین مسئله برمی‌گردد. در تاریخ داریم که عده‌ای آمدند و به حضرت گفتند که از بیت‌المال به کسانی بدهید که می‌خواهند به معاویه بپیوندند تا به سمت معاویه اقبال پیدا نکنند ولی حضرت قبول نکرد. حتی گفتند که حق ما را به آن‌ها بدهید تا نروند ولی حضرت باز هم قبول نکرد و عبارت معروفش نیز این است که فرمود: «أَتَأْمُرُونِي أَنْ أَظْلُبَ النَّصْرَ بِالْجَوْرِ فِيمَنْ وُلِّيَتْ عَلَيْهِ»، آیا به من امر می‌کنید تا با ستم کردن در حق کسانی که بر آنان حکومت می‌کنم پیروزی بجویم؟ در نتیجه این نگاه، نگاه دینی و قابل‌پذیرش با ادبیات دینی است. امام علی (ع) فرمودند: «إِنَّ فِي الْعَدْلِ سَعَةً وَ مَنْ ضَاقَ عَلَيْهِ الْعَدْلُ فَالْجَوْرُ عَلَيْهِ أَضْيَقُ»، اگر کسی عدل برای او تنگ شود، ظلم بیشتر بر او تنگ خواهد آمد؛ یعنی تالی فاسدهای عدم عدل خیلی بیشتر است. به عبارت دیگر، هیچ مصلحت‌سنجی نباید جلوی

